

Samen leren in Christus' gemeente

Geloofsleren, geloofsopvoeding en geloofsonderwijs

Introductie

Toen in 2016 een **visiedocument Catechese – GKV Capelle aan den IJssel – Noord en Zuid-West** gepresenteerd werd, kwamen er wat vragen over de inhoud en de methode van de catechisatie en over de verhouding tussen catechisatie en jeugdvereniging.

Die vragen kunnen pas goed beantwoord worden, als duidelijk is wat het doel van de catechisatie is. Welke plek heeft de catechisatie eigenlijk binnen de geloofsopvoeding, en binnen het geloofsleren van de hele gemeente?

Daarover gaat dit nieuwe visiedocument. Het geeft de uitgangspunten en de richting aan van ons gezamenlijke leren en van de opvoeding en het onderwijs aan de kinderen en jongeren. Het is bedoeld als stimulans tot gebed, gesprek, onderlinge betrokkenheid en hulp.

Inhoud

- 1 De gemeente:** iets over de gemeente en over de plek van de kinderen daarin
- 2 Geloofsleren:** over het *levenslang leren* van de hele gemeente
- 3 Geloofsopvoeding:** over de *geloofsopvoeding* van de kinderen
- 4 Geloofsonderwijs:** over het kerkelijke *geloofsonderwijs*, de catechese/catechisatie
- 5 Tot slot**
- 6 Samenvatting** (voor wie snel een overzicht wil)

1. De gemeente

1.1. De gemeente: verbonden met Christus en met de heiligen

Als gemeente van Jezus Christus bestaan we door God. Door het geloof geeft hij ons, '*samen* en ieder *persoonlijk*, gemeenschap met de Here Christus, en deel aan al zijn schatten en gaven' (Heidelbergse Catechismus, vr 55). Wij leven in de Nederlandse samenleving van de 21e eeuw, maar we horen bij de grote gemeenschap van de heiligen van alle eeuwen. Net als zij leven wij voor God die de wereld heeft geschapen en de geschiedenis leidt. Samen met hen zijn wij onderweg naar de nieuwe hemel en aarde.

1.2. De kinderen: ze horen erbij

De bijbel zegt duidelijk dat de kinderen van de gelovigen bij de gemeente horen. Het doopformulier zegt het na: "Wat God tot Abraham zegt geldt ook voor ons en onze kinderen: 'Ik sluit een verbond met jou en met je nakomelingen, met alle komende generaties, een eeuwigdurend verbond: ik zal jouw God zijn en die van je nakomelingen'" (Gen. 17:7). Daarom moeten de kinderen gedoopt worden. God belooft dat hij hen als zijn kinderen aanneemt en hen door zijn Geest alles wil geven wat de Here Jezus voor hen heeft verdiend: de vergeving van hun zonden en de dagelijkse vernieuwing van hun leven.

2. Geloofsleren

2.1. Geloofsleren: ons leven lang

God heeft ons zijn Woord gegeven voor onderweg. Daarin leren we God kennen als Vader, Zoon en Geest, als de God die genadig is, en die eerbied en toewijding vraagt. Door zich zo bekend te maken wil hij ons vertrouwen wekken en ons brengen tot overgave en dienst aan Hem.

Wij hebben het nodig dat we *telkens weer* onderwijs krijgen vanuit de Bijbel.

Want daardoor wil de Heer ons hart raken, waarin vaak onverschilligheid en weerstanden leven die alleen de Heilige Geest uit de weg kan ruimen.

Daardoor leren we wie de Here is en welke daden Hij heeft gedaan.

Daardoor leren we wat Gods wil is voor ons dagelijks leven.

Daardoor leren we zien dat de liefde van Christus ons verstand te boven gaat, en dat we pas 'samen met alle heiligen de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte ervan kunnen begrijpen, opdat we zullen volstromen met Gods volkomenheid'. (Ef. 3:18, 19).

We raken dan ook nooit uitgeleerd; *geloofsleren* duurt ons leven lang!

2.2. Geloofsleren: persoonlijk en samen

Geloven en leren horen helemaal bij elkaar. In de bijbel worden de christenen zelfs discipelen, leerlingen, genoemd.

Iedere gelovige leert *persoonlijk*. In de Psalmen zien we daarvan veel voorbeelden. Psalm 1: wie zich zijn hele leven in Gods woord verdiept, zal gelukkig zijn en vrucht dragen. Psalm 25 en psalm 119: de gelovige bidt of God hem vertrouwd wil maken met zijn wegen en de wetten van zijn verbond. Dat betekent: leren!

Natuurlijk kan niemand in zijn eentje leren. Het moet al in het *gezin* beginnen. De ouders moeten hun kinderen vertellen over Gods daden in de geschiedenis (Ex.12, Deut. 6, Jozua 4, Spreuken 22:6). Psalm 78:4: "Wij willen het onze kinderen niet onthouden, wij..... zullen aan het komend geslacht vertellen...". Veel later roept Paulus de vaders op om de kinderen op te voeden zoals de Heer dat wil. (Ef 6:4)

En die gezinnen maken weer deel uit van het volk, van de lerende *gemeente*. Dat hele volk krijgt onderwijs. In het Oude Testament van Mozes, van Samuel, van de Levieten die Gods voorschriften moeten doorgeven (Deut 33:10). In het Nieuwe Testament van Jezus die de Schriften uitlegt, van de apostelen die de gemeente in Jeruzalem onderwijzen (Hand. 2:42), van de leraren en de oudsten die met heilzaam onderwijs anderen moeten bemoedigen (Titus 1:9).

3. Geloofsopvoeding

3.1. Geloofsopvoeding: mensen ingeschakeld

De kinderen hebben Gods belofte gekregen, maar het is geen automatisme of vanzelfsprekendheid dat ze die in geloof aannemen. Het is een wonder van de Heilige Geest als onze kinderen opnieuw geboren worden, en van harte 'ja' zeggen tegen de Heer en tegen een leven met en voor hem! Geloof is een gave van God.

Het is zeker niet iets wat wij – de volwassenen – voor elkaar kunnen krijgen. Toch schakelt God ons in. Hij geeft ons de taak om zijn kinderen te leren wie Hij voor ons wil zijn en wie wij voor Hem mogen zijn. Door onze *opvoeding* zoekt de Here het hart van onze kinderen en wil hij hen brengen tot vertrouwen en overgave. Dat is een bijzonder leerproces, een proces van overtuigd worden. God wil dat wij als geestelijke vaders en moeders vol liefde, aandacht en geduld met zijn kinderen omgaan, bereid om ons leven voor hen te geven (Paulus in 1 Tess. 2,7-8), ontvankelijk voor hun vragen en worstelingen, om hen voor Christus te winnen en te behouden.

Uit onszelf kunnen wij dat helemaal niet. We bidden om de Heilige Geest, voor onszelf en voor onze kinderen. Zonder hem blijft ons hart en hun hart gesloten voor de Heer en voor elkaar.

3.2. Geloofsopvoeding: samen verantwoordelijk

In de bijbelse tijd zijn de ouders verantwoordelijk voor de geloofsopvoeding van hun kinderen.(zie Ex. 12:26v; Deut. 6:6-7, 20v; 11:19; 30:2; Joz. 4:21v; Ps. 78:5-7; Joël 1:2-3; 2 Tim 3:15).

Ook nu dragen de *ouders* grote verantwoordelijkheid. Ze beloven bij de doop van hun kind dat ze het zullen voorgaan in het leven met de Here en het de betekenis van de doop zullen leren.

De ouders staan er niet alleen voor. Zij hebben immers met hun kinderen een plek binnen de gemeente. En telkens als er een kind gedoopt wordt, worden alle *gemeenteleden* opgeroepen om de ouders te steunen door “voorbede en voorbeeld en door daadwerkelijke bereidheid eraan mee te helpen dat dit kind groeit in het geloof, de genade en het kennen van onze Heer Jezus Christus” (doopformulier).

Ook heeft de Here Jezus *ambtsdragers* gegeven om voor de gemeente te zorgen, haar op te bouwen in het geloof, en haar op het goede spoor te houden (Ef. 4:7-15). Zij hebben de pastorale verantwoordelijkheid om op de geloofsopvoeding toe te zien en die te ondersteunen.

3.3. Geloofsopvoeding: de praktijk

Samen zijn we dus verantwoordelijk, ieder met eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

Thuis is – als het goed is – de plek waar de kinderen God als hun Vader leren kennen. Ouders kunnen hun kinderen de bijbelverhalen vertellen, samen met hen zingen en de christelijke feestdagen vieren. Zo krijgen de kinderen een basale kennis van de Bijbel.

Thuis is ook de eerste plaats waar kinderen leren om als christen te leven. Hun ouders leren hen om te bidden en om te leven in gehoorzaamheid aan de geboden van God. Binnen de *gemeente* kunnen onderlinge contacten, zeker ook die met oudere en meer ervaren broeders en zusters, n ondersteunend en stimulerend zijn.

De *gemeente* kan activiteiten organiseren voor kinderen en jongeren (zoals de jeugdverenigingen), waar ze onder leiding van volwassenen samen de bijbel bestuderen en elkaar stimuleren om voor de Heer te leven.

De *ambtsdragers* kunnen de activiteiten voor jongeren bezoeken en zo hun betrokkenheid tonen, en tijdens de huisbezoeken ouders en jeugdleiders bemoedigen.

De *kerkenraad* belegt *kerkdiensten* die een vast onderdeel vormen van het leven van de *gemeente*. Ook daar leren de kinderen, samen met de andere gemeenteleden, wie God is en hoe ze Hem eerbiedig mogen dienen.

In veel gevallen speelt het onderwijs op *school* ook een belangrijke rol.

Al met al: door de *geloofsopvoeding* leren kinderen *nazeggen* en *nadoen*, *meezeggen* en *meedoen*.

4. Geloofsonderwijs

4.1. Geloofsonderwijs (catechese): de kerkenraad verantwoordelijk

Als God het geeft, zal het nazeggen en meezeggen van de jongeren een persoonlijk en overtuigd belijden worden, en zal hun nadoen en meedoen uitgroeien tot de liefdevolle bereidheid om 'hun gaven te gebruiken in dienst van God en hun broers en zussen'. (Heidelbergse Catechismus, vr 55). Dan zullen ze ook zelfstandig de plek aanvaarden die God hun gegeven heeft in de gemeente.

Die gemeente is deel van de ene heilige, algemene, christelijke kerk (zie 1.1). Wij delen het geloof dat de kerk de eeuwen door heeft beleden. Het is ons doorgegeven door de gelovigen die ons zijn voorgegaan. Ook aan de jongeren moet weer doorgegeven worden *wat* de kerk vanuit het Woord gelooft en belijdt over de drie-enige God. Dat gebeurt tijdens de catechisatie.

De bedoeling van het catechetisch onderwijs is om de jongeren deze kennis aan te reiken en hen te begeleiden in de aanvaarding daarvan. Dat is de eigen betekenis van de catechese binnen het geheel van de geloofsopvoeding.

Het is de taak van de kerkenraad om voor dit onderwijs te zorgen.

Als de jongeren openbare geloofsbelijdenis doen, spreken ze persoonlijk en publiek uit dat ze het geleerde geloof werkelijk aanvaarden, dat ze vol ontzag voor God willen leven en dienstbaar willen zijn aan de gemeente. (Formulier voor het doen van openbare geloofsbelijdenis)

4.2. Catechese: de inhoud

Wat geven we de jongeren mee in het catechetisch onderwijs?

De catechese heeft vanouds drie delen: geloof, gebed, gebod. Die gaan over de *inhoud* van het geloof, en over het *leven* daaruit. Deze zwaartepunten komen terug in de volgende pijlers.

1. Leren lezen.

Het *Woord van God* is de *bron van het geloof*

Thuis en op school raken kinderen vertrouwd met bijbelverhalen. In de catechese wordt een stap verder gezet. De jongeren moeten zelf hun bijbel leren *lezen en gebruiken*. Enige parate kennis (bv. bijbelboeken) is van belang, maar ook het ontwikkelen van een gevoel voor de lijnen die er door de bijbel lopen, en hoe je de bijbel leest als een geheel.

2. Leren belijden

De kerk heeft haar *geloof samengevat* in de *belijdenisgeschriften*.

Een van deze belijdenissen, de Heidelbergse Catechismus, is al eeuwen als lesboek gebruikt. Het mooie van dit lesboek is dat het zijn uitgangspunt gekozen heeft in onze verlossing door Christus, en dat het laat zien *waarvan* we verlost zijn en *waartoe* we verlost zijn. Daarom gebruiken ook wij de

Catechismus als lesmateriaal.¹ Dat is niet gemakkelijk, want de inhoud ervan sluit niet aan bij de leefwereld van nu, en kan er zelfs haaks op staan. Maar die inhoud laat wel het hart van het evangelie zien. Dat kan de jongeren helpen om inzicht te krijgen in Gods Woord en in zijn daden, en om te leren doorzien wat daarmee in strijd is.

3. Leren leven

Het *leven* van een kind van God krijgt vorm door het *gebed* en door de gehoorzaamheid aan Gods *geboden*.

Ook dit leren kinderen al in de dagelijkse praktijk thuis. In de catechese wordt onderwijs gegeven over *wat* bidden is, *wat* God in zijn wet van ons vraagt en *wat* het concreet betekent om lid te zijn van de gemeente, het lichaam van Christus. De jongeren leren dat dit leven als christen niet uit onszelf kan komen. We hebben de Heilige Geest nodig die het geloof in ons hart werkt. Als hij ons leven leidt, vernieuwt hij ons tot het beeld van Christus en worden de vruchten van ons geloof zichtbaar. (Heidelbergse Catechismus 32, Gal. 5:22-26).

Al deze onderwerpen komen in de catechismus aan de orde.

4.3. Catechese: de context

Leren geloven gebeurt in het *hier en nu*, in de cultuur van de 21e eeuw. Het is goed als de catecheten iets weten van de leefwereld van de jongeren, zodat ze begrijpen welke vragen en dilemma's er op hen afkomen, en zodat ze hen daarin kunnen ondersteunen. Verrassend genoeg biedt de inhoud van de catechismus vaak aanknopingspunten voor een gesprek, .

Leren geloven gebeurt óók in verbondenheid met de kerk van *vroeger*. Door naar de kerkgeschiedenis te kijken kunnen we veel leren van de manier waarop de kerk in andere tijden met vergelijkbare vragen omging. Dat helpt jongeren ook om te beseffen dat ze onderweg naar de nieuwe aarde niet alleen op reis zijn, maar in een lange stoet van pelgrims, 'geloofsgetuigen' (Hebr. 11). Die verbondenheid met de kerk heeft trouwens nog een andere dimensie: het gesprek aangaan met oudere gelovigen in de gemeente.

4.4. Catechese: de praktijk

Hoe geven we catechetisch onderwijs?

1. Leren is luisteren

In onze samenleving willen steeds meer mensen zelf hun geloof "bij elkaar sprokkelen". Allerlei opvattingen en denkbelden die onder andere via sociale media binnenkomen, worden "geknipt en geplakt" tot een eigen waarheid.

Maar in de kerk is dat anders. Gods openbaring is de basis van het onderwijs dat daar gegeven wordt en die openbaring heeft gezag voor heel ons leven. God wil dat iedereen die zijn woord hoort, *luistert*, dat wil zeggen: zich door hem laat aanspreken. En dat is niet maar een kwestie van het verstand of van het gevoel. Het is: hem volledig vertrouwen, hem liefhebben met hart, ziel en verstand en voor hem leven.

1

Soms kan het beter zijn een eenvoudiger of kortere versie te gebruiken, bij voorbeeld het zgn. *Kort Begrip*

Daarom is het leren tijdens de catechisatie gericht op de hele persoon en het hele leven van de catechisanten. En het is niet vrijblijvend. Als geestelijke vaders en moeders (zie 3.1. Geloofsopvoeding) moeten de door de kerkenraad aangestelde catecheten de jongeren de stof *op het hart drukken*.

2. Samen leren en luisteren

Het is belangrijk dat de catecheten *luisteren* naar de vragen en worstelingen van de jongeren. Ze hopen immers dat zij groeien in het geloof, maar weten dat geloven een proces is van levenslang leren én afleren. Want we zijn niet alleen kinderen van Abraham, maar ook van Adam. Echte bekering is dan ook het afsterven van de oude en het opstaan van de nieuwe mens (Heidelbergse Catechismus 33, vr 88). En de Here Jezus zei: “Iedere rank aan mij die geen vrucht draagt snijdt hij (de Vader) weg, en iedere rank die wel vrucht draagt snoeit hij bij, opdat hij meer vrucht draagt” (Joh.15:2). Juist voor jongeren, die nog volop bezig zijn met het ontwikkelen van hun identiteit en met het ontdekken van hun eigen mogelijkheden kan dat heftig en confronterend zijn. Het kan blijdschap geven als ze groei ervaren, maar ook pijn en verdriet als die groei om zelfverloochening en volharding vraagt. In dat proces staan catecheten niet boven hen, maar naast hen. *Samen* met hen *luisteren* ze naar Gods Woord, want ook vaders en moeders blijven levenslang leerling. Daarom onderwijzen ze hen met liefde en geduld, en ze moedigen hen aan om te groeien in wie ze zijn en mogen worden in Christus.

3. Leren wat de gemeente gelooft

De inhoud van de Heidelbergse Catechismus wordt aangeboden in vraag- en antwoordvorm. De antwoorden worden de catechisanten als het ware in de mond gelegd. Dat is een ongebruikelijke manier van leren in deze tijd. Maar die heeft te maken met de overtuiging dat de jongeren al leden van de gemeente zijn, en dat ze zo – al lerende - leren *wat de gemeente gelooft*. Zo sluit de catechese aan bij de geloofsopvoeding die al jong begonnen is met *nazeggen* en *meezeggen*.

Het is natuurlijk de bedoeling dat ze niet klakkeloos nazeggen, maar dat ze zich dat geloof helemaal eigen maken, dat het een innerlijke overtuiging wordt. Daarom moeten de catecheten laten zien hoe in die antwoorden het evangelie tot klinken komt. Dat kan op verschillende manieren en met verschillende werkvormen die ze naar eigen inzicht kunnen gebruiken. Er zijn catechesemethodes in omloop die daarvoor handreikingen doen.²

Het *geloofsgesprek* waarin de catecheet kan vertellen, uitleggen en inprenten zal een belangrijk onderdeel van de les zijn. Dat gesprek vindt plaats in het besef dat het uiteindelijk de Heilige Geest is die leert om echt te *luisteren* en die de innerlijke ervaring en overtuiging geeft.

4. Groei in het luisteren

De catechisatie start voor de meeste jongeren in het jaar dat ze voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaan. In deze leeftijdsfase zijn ze in staat om kennis te maken met de geloofsleer en de inhoud in zich op te nemen.

In de eerste drie leerjaren ligt het accent op het verkrijgen van een gedegen basiskennis van de bijbel en van de leer van de kerk. Dat betekent onder andere: het (thuis) uit het hoofd leren van delen van de

² In de bijlage wordt toegelicht welke methodes in 2016 zijn gekozen voor de verschillende leerjaren.

catechismus, mogelijk ook van bijbelteksten.

In de leerjaren vier tot en met zes wordt de basiskennis herhaald en wordt erop voortgebouwd. Het accent ligt nu op verdieping van het inzicht, verrijking van de geloofskennis en de persoonlijke toe-eigening daarvan. Er kunnen kleine stage-activiteiten worden aangeboden, om de jongeren een inkijkje te geven in het functioneren van het gemeentelven.

In het jaar/de jaren daarna staat concrete voorbereiding op het doen van openbare geloofsbelijdenis centraal, in het tempo dat past bij de catechisant.

5. Leren: uit het hoofd, met het hart

Waarom uit het hoofd leren?

We hopen dat de jongeren uit volle overtuiging hun geloof gaan belijden en als lid van de gemeente voor God willen leven. Dat kunnen ze alleen doen als ze goed weten waarop ze vertrouwen. Geloof (vertrouwen én weten) kán niet zonder kennis. Bij die kennis gaat het, ook in de eerste drie leerjaren, niet om domweg stampen van weetjes zonder dat de persoonlijke relatie met Christus in het vizier komt. Vanaf het begin is het de bedoeling dat de catechisanten de betekenis van het evangelie voor hun eigen leven ontdekken. Via het leren van de catechismus kunnen ze zich die rijkdom inprenten. Daarbij streven we ernaar dat vooral een aantal centrale catechismus-antwoorden goed in het geheugen geprent worden, door die te blijven herhalen. Zo raakt de kennis van het evangelie, het geloof van de kerk, verankerd in hun geheugen. Dat maakt het mogelijk om in de volgende jaren daarop voort te bouwen. En uiteindelijk kan die kennis een leven lang meegaan.

Het leren zal de een gemakkelijk afgaan en de ander niet. Van iedereen wordt inzet gevraagd van de eigen door God gegeven talenten. Niet meer, maar ook niet minder.

Als God het geeft, wordt uit het hoofd leren: leren met het hart.³

6. Leren en luisteren met de gemeente

De catechese is een klein maar belangrijk onderdeel van de geloofsopvoeding. Het is mooi als de ouders erbij betrokken zijn en zo nodig hun kind stimuleren en helpen. De catechese is ook ingebed in het geloofsleren van de gemeente. Heel mooi blijkt dat tijdens de middagdiensten. Luisterend naar de 'catechismuspreken' zijn we allemaal, ouders en andere gemeenteleden, samen met de catechisanten weer leerling. Ook wij hebben het nodig om *samen te luisteren*, om zo steeds meer te ontdekken van de liefde van Christus, én om het ingeprente ons leven lang te herhalen.

5. Tot slot

Geloof is een gave van God (3.1). Het is een wonder van de Heilige Geest als mensen opnieuw geboren worden, en van harte 'ja' zeggen tegen de Heer en tegen een leven met en voor Hem! Daarom wordt iedere doopbediening afgesloten met dit gebed:

“Leidt dit kind altijd door uw Geest. Laat het volgens uw woord worden opgevoed en in Christus tot geestelijke groei komen. Dan zal het uw goedheid en barmhartigheid erkennen en daarvan getuigen. Laat het gehoorzaam onze enige leraar, koning en hogepriester, Jezus Christus volgen. Dan zal het

³ Opvallend: in het Engels is de uitdrukking: “learning by heart”, in het Frans: “*apprendre par coeur*”

dapper strijden tegen de zonde, de duivel en heel zijn rijk. Geef het de overwinning zodat het u, de enige en betrouwbare God - Vader, Zoon en Heilige Geest - eeuwig zal loven.”

De gemeente is een lerende gemeente. We leren met elkaar en van elkaar en in dat leren worden de kinderen meegenomen. We beseffen dat we in veel opzichten tekortschieten. We beseffen ook dat er jongeren zijn die niet meegaan op deze leerweg. We hopen dat dit document, waarin uitgangspunten en richting zijn geformuleerd, mag stimuleren tot gebed, gesprek, onderlinge betrokkenheid en hulp, zeker ook voor deze jongeren. Laten wij geen belemmering voor hen vormen om zich aan Christus over te geven!

Ieder catechisatie seizoen willen we beginnen met een gezamenlijke gemeenteavond voor de catechisanten uit de beide gemeenten en hun ouders, en natuurlijk voor alle gemeenteleden. Het onderwijs aan de jeugd is één van de manieren waarop de Heer zijn kerk bewaart en uitbreidt, en waarbij Hij ons allemaal inschakelt. Het is goed om aan het begin van elk seizoen samen stil te staan bij wat die roeping inhoudt en de Heer te vragen om zijn genade, wijsheid en zegen.

5. Samenvatting

De gemeente van Jezus Christus hier en nu maakt deel uit van de kerk van alle eeuwen. De kinderen van de gelovigen horen erbij.

Geloofsleren

God maakt zich bekend in zijn Woord. We hebben het nodig om ons leven lang te blijven leren uit dat Woord, want door dat Woord wil de Geest ons aanspreken, en laat Hij ons zien hoe onuitputtelijk de kennis van God is. Dat geloofsleren gebeurt persoonlijk, in het gezin, en gemeenschappelijk.

Geloofsopvoeding

De kinderen hebben Gods belofte gekregen, maar het is geen automatisme dat ze die aanvaarden. God schakelt allereerst de ouders in voor de geloofsopvoeding van de kinderen. Zij worden ondersteund door hun broeders en zusters en door de kerkenraad. Door de geloofsopvoeding leren de kinderen nazeggen en nadoen, meezeggen en meedoen.

Geloofsonderwijs

De kerkenraad heeft de taak om te zorgen voor het kerkelijk onderwijs. Deze catech wil de jongeren kennis aanreiken van het geloof dat wij delen met de geloofsgemeenschap van alle eeuwen, en hen begeleiden in het aanvaarden daarvan. Als God het geeft, zullen de jongeren met het doen van openbare geloofsbelijdenis persoonlijk en publiek uitspreken dat ze het geleerde geloof metterdaad aanvaarden, vol ontzag voor God willen leven en dienstbaar willen zijn aan de gemeente. (Formulier voor het doen van openbare geloofsbelijdenis)

De catechese heeft vanouds drie delen: geloof, gebod en gebed. Deze delen zijn terug te vinden in de Heidelbergse Catechismus die de leidraad vormt van de catechese. Het mooie van de catechismus is dat ze haar uitgangspunt neemt in onze verlossing door Christus, en laat zien *waarvan* we verlost zijn en *waartoe* we verlost zijn.

Het leren tijdens de catechese is niet vrijblijvend. God wil dat iedereen die zijn Woord hoort, echt luistert, dat wil zeggen: Hem volledig vertrouwt, Hem liefheeft met hart, ziel en verstand, en voor Hem leeft. Het leren is dan ook gericht op de hele persoon en het hele leven van de catechisant.

De catecheten hebben de taak om tijdens de lessen te laten zien hoe in de catechismus het evangelie klinkt. Door het leren van de antwoorden kunnen de catechisanten zich de rijkdom van het evangelie inprenten. Tijdens de eerste drie lesjaren ligt de nadruk op het verwerven van basiskennis, in de jaren daarna ligt het accent op verdieping van het inzicht, verrijking van de geloofskennis en de persoonlijke toe-eigening daarvan. Iedere catechisant leert met inzet van de eigen door God gegeven talenten.

De catechese is ingebed in het geloofsleren van de hele gemeente. Luisterend naar de 'catechismuspreken' zijn we allemaal, ouders en andere gemeenteleden, samen met de catechisanten weer leerling. We hebben het nodig om *samen te luisteren*, om zo steeds meer te ontdekken van de liefde van Christus, én om het ingeprente ons leven lang te herhalen.

Dit document

- geeft de uitgangspunten en de richting aan van het gezamenlijke leren en van de opvoeding en het onderwijs aan de kinderen en jongeren
- is bedoeld als stimulans tot gebed, gesprek, onderlinge betrokkenheid en hulp

Capelle aan den IJssel, 2017

Kerkenraad van GKV Capelle Noord

Kerkenraad van GKV Capelle Zuid-West

Jeugdcommissie van GKV Capelle Noord

TEJO GKV Capelle Zuid West

Literatuur

- Jos de Kock, Wim Verboom e.a., *Altijd leerling. Basisboek catechese* (Zoetermeer 2011)
- W. Verboom en P.J. Vergunst (red.), *Catechismus.nu. De Heidelbergse voor vandaag* (Zoetermeer 2013)
- Dr. W. Verboom, *Hulde aan de Heidelbergse. Over de waarde van leerdienst en catechismuspreek* (Heerenveen 2005)
- Jacob Kruidhof, *Op goed gezag. Het koninkrijk van God als samenhang van de Heidelbergse Catechismus* (Franeker, z.j.)